

Evli Kadınların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Durumu ve Etkileyen Faktörler

Prof. Dr. Havva Tel¹
Dr. Öğr. Üyesi Semra Kocataş²
Prof. Dr. Nuran Güler³
Prof. Dr. Hatice Tel Aydın⁴
Dr. Öğr. Üyesi Nurcan Akgül Gündoğdu^{5*}

Geliş tarihi: 27.08.2019
Kabul tarihi: 13.09.2019

Atf bilgisi:
IBAD Sosyal Bilimler Dergisi
Sayı: Özel Sayı Sayfa: 256-264
Yıl: 2019

This article was checked by Turnitin.
Similarity Index 30 %.

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye,
havvatel@yahoo.com.
ORCID ID 0000-0001-9171-2115

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye,
skocatas@gmail.com
ORCID ID 0000-0001-7566-0060

³Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye,
nuranguler@yahoo.com.tr,
ORCID ID 0000-0002-3411-6912

⁴Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye,
haticetel@gmail.com,
ORCID ID 0000-0002-1518-8080

⁵Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye,
nr.akgul@gmail.com
ORCID ID 0000-0002-6446-730X

* Sorumlu yazar

ÖZ

Bu çalışma evli kadınların aile içi şiddete maruz kalma durumunu ve etkileyen faktörleri belirlemek amacı ile yapılmıştır. Tanımlayıcı tipte olan araştırmanın evrenini 18 yaş ve üzeri, evli 330 kursiyer kadın, örneklemini ise 220 kadın oluşturmuştur. Araştırma verileri "kişisel bilgi formu" "kadına yönelik aile içi şiddeti belirleme ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzdelik dağılım ki-kare testi, t testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan kadınların %69.5'i görücü usulü ile evlendiğini, %30.5'i eşinden şiddet gördüğünü belirtmiştir. Tanışarak evlenen, fiziksel hastalığı veya ruhsal hastalığı olan ve eşinden şiddet gördüğünü ifade eden kadınların kadına yönelik ev içi şiddeti belirleme ölçeği puan ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda; kadınların aile içi eş şiddet türleri ve aile içi eş şiddetinin tedavi edilmesi gereken bir sorun olduğu konusunda bilgilendirilmesi, şiddet yaşantısında yardım ve destek alacakları kaynaklarının tanıtılması, şiddetin sonuçlarına yönelik farkındalıklarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, aile içi şiddet, ilişkili faktörler, hemşirelik

Status of Domestic Violence Exposure among Married Women and the Affecting Factors

Prof. Dr. Havva Tel¹
Assist. Prof. Dr. Semra Kocataş²
Prof. Dr. Nuran Güler³
Prof. Dr. Hatice Tel Aydın⁴
Assist. Prof. Dr. Nurcan Akgül Gündoğdu^{5*}

First received: 27.08.2019

Accepted: 13.09.2019

Citation:

IBAD Journal of Social Sciences

Issue: Special Issue **Pages:** 256-264

Year: 2019

This article was checked by *Turnitin*.
Similarity Index 30%.

¹ Sivas Cumhuriyet University, Turkey,
havvatel@yahoo.com.

ORCID ID 0000-0001-9171-2115

² Sivas Cumhuriyet University, Turkey,
skocatas@gmail.com

ORCID ID 0000-0001-7566-0060

³Sivas Cumhuriyet University, Turkey
nuranguer@yahoo.com.tr,

ORCID ID 0000-0002-3411-6912

⁴Sivas Cumhuriyet University, Turkey,
haticetel@gmail.com,

ORCID ID 0000-0002-1518-8080

⁵Sivas Cumhuriyet University, Turkey,
nr.akgul@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-6446-730X

* **Corresponding Author**

ABSTRACT

This study was conducted with the aim to determine the status of married women exposed to domestic violence and related factors. The population of this descriptive study consisted of 330 trainee women who are 18 years old and over and married, and the sample consisted of 220 women. The research data were collected with "personal information form", "domestic violence against women scale". Number, percentage distribution chi-square test, t test and variance analysis were used in the evaluation of the data. 69.5% of the women who participated in the study stated that they were married by arranged procedures and 30.5% stated that they were subjected to violence from their spouses. Women who met and married, who had physical or mental illness and who stated that they had been subjected to violence from their husbands were found to have a higher mean score for determining domestic violence against women.

Keywords: Woman, domestic violence, related factors, nursing

GİRİŞ

Kadına yönelik aile içi şiddet, kadının birlikte yaşadığı aile üyeleri genellikle eşi tarafından uygulanan, kadını inciten, zarar veren, fiziksel, cinsel, ruhsal hasarla sonuçlanabilen, toplum içerisinde ya da özel yaşamda kadına baskı uygulanmasına ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan davranışları içermektedir (WHO, 2002; Roman and Frantz, 2013, s.257). Kadına yönelik ev içi şiddet yaş, eğitim, sosyoekonomik düzey farkı olmaksızın tüm kadınların yaşadığı ortak bir sorundur. Fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet şeklinde görülen kadına yönelik ev içi şiddet günümüzde yaygınlığı artan bir salgın olarak değerlendirilmektedir (Stöckl et al., 2013, s.861; Selvi ve Karanfil, 2016, s.62). Birçok araştırma sonucu kadına yönelik ev içi şiddetin dünyada ve ülkemizde sık görülen bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan araştırmalarda; dünyada 10 farklı ülkede 2000 ile 2004 yılları arasında yapılan bir araştırmada 15- 49 yaş grubundaki kadınların % 13 -61'inin eşinden sürekli olarak fiziksel ya da cinsel şiddet gördüğü (WHO, 2005), Amerika'da her dört kadından birisinin eşi veya erkek arkadaşı tarafından fiziksel ya da cinsel şiddet gördüğü (Miller et al., 201, s.914), bir başka çalışmada ise dünya genelinde kadınların %35'inin eşi veya partneri tarafından cinsel veya fiziksel şiddete uğradığı saptanmıştır (WHO, 2013), Türkiye'de yapılan çalışmalarda da her üç kadından birinin kadına yönelik aile içi şiddet yaşadığı (Altınay ve Arat, 2007), sosyoekonomik düzeyi düşük bir bölgede yaşayan 15 yaş ve üzeri kadınların %88.1'inin fiziksel şiddet gördüğü (Efe ve Ayaz, 2010, s.27), ev içi şiddet yaşayan kadınların %38'inin fiziksel, % 12'sinin cinsel ve % 44'ü duygusal şiddete maruz kaldığı (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015), gebe olan veya gebelik öyküsü olan kadınla yapılan bir çalışmada ise kadınların % 81.82'inin ilk gebeliğinde şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir (Ayrancı et al., 2002, s.84).

Kadına yönelik aile içi şiddet kadın ve erkekler arasında eşit olmayan güç ilişkileri sonucu ortaya çıkmakta, kadının temel insan hak ve özgürlüğünü ihlal etmekte, sıklık ve yaygınlığı artmaktadır (Kaplan et al., 2014, s.27). Kadına yönelik ev içi şiddetin artmasında; şiddeti uygulayan kişinin benlik saygısının düşük olması, aşırı alkol tüketmesi, ekonomik sıkıntı yaşaması, işsizlik, depresyon ya da kişilik bozukluğu tanısı olması, çocukken şiddete maruz kalması ya da şiddete tanık olması, şiddet içerikli film ve diziler izlemesi, yakın çevresinin şiddeti desteklemesi, eşler arasında iletişim yetersizliği, kadının fiziksel güç ve zor kullanmayı hoşgörüsü ile karşılaşması gibi faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir (Demir, 2000, s.59; Tatlıoğlu ve Küçüköke, 2015, s.196). Ayrıca toplumda şiddetin tüm evliliklerde olduğu düşüncesi, şiddet uygulayan kişinin bir gün düzeleceğine inanma anlayışının olması kadına yönelik ev içi şiddetin süreklilik kazanmasına katkı vermektedir. Kadına yönelik aile içi şiddet yalnızca şiddet gören kadını değil aile üyelerini ve toplumu da etkilemekte, ciddi sağlık sorunları ve ekonomik sonuçlara neden olmaktadır. Kadına yönelik aile içi şiddet sonucu kadının fiziksel ve ruhsal sağlığı bozulmakta, benlik saygısı olumsuz etkilenmekte, yaşam kalitesi düşmekte ve sağlık hizmeti kullanma ihtiyacı artmaktadır (Demir, 2000, s.58; Efe, 2012, s.51; Akpınar, 2013, s.27). Bu nedenle kadınların kadına yönelik eş şiddetinin tedavi edilmesi gereken bir sağlık sorunu olduğunu bilmesi ve bu sorunun üstesinden gelmek için eşi ile birlikte etkin yardım ve danışmanlık alması önemlidir.

AMAÇ

Bu çalışma evli kadınların aile içi şiddete maruz kalma durumunu ve etkileyen faktörleri belirlemek amacı ile yapılmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Tanımlayıcı tipteki bu çalışmanın evrenini 1-31 Mayıs 2014 tarihleri arasında, Sivas il merkezinde bir hanımlar kültür merkezinde eğitim alan 330 kadın kursiyer oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş evrenin tamamı örnekleme alınmıştır. Kursiyer kadınlardan 82'si bekar olduğu, 28'i araştırmaya katılmayı kabul etmediği için araştırma kapsamına alınmamıştır. Araştırmanın örneklemini araştırmaya katılmayı kabul eden 18 yaş ve üzeri, evli 220 kadın oluşturmuştur.

Verilerin Kişisel Bilgi Formu ve kadına yönelik aile içi şiddeti belirleme ölçeği ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından bilimsel literatür doğrultusunda hazırlanmıştır (Devries et al. 2013, s.1528; Garcia-Moreno et al., 2005, s.1283; Günay et al., 2006,s.34; Roman and Frantz, 2013, s.259). Formunda kadının sosyodemografik ve sağlık özelliklerini belirlemeyen 18 soru, eşinin

sosyodemografik sağlık özelliklerini belirleyen 8 soru ve kadının eşinden şiddet görme durumunu belirlemeye yönelik 2 soru olmak üzere toplam 28 soru yer almaktadır.

Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Belirleme Ölçeği: Şiddetin sıklığını ve düzeyini belirlemeye yönelik olarak Yanikkerem ve Saruhan (2005, s.201) tarafından geliştirilmiş ve geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılan ölçek 87 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte 5’li Likert tipi sorular ile her kadına şiddete yönelik davranışların hangi sıklıkta ortaya çıktığı sorulmaktadır. Maddeler 1-5 arasında (Hiç: 1, Bir kez ya da nadiren: 2, Bazen: 3, Sıklıkla: 4, Her zaman: 5) puanlandırılmakta olup ölçeğin puan hesabı standartlaştırılmıştır. Buna göre, ölçekten alınan toplam puan en yüksek alınabilecek puana (435) bölünmekte ve 10 ile çarpılmaktadır. Çıkan sonuç 1-10 arasında olmakta ve 0.00-2.00 (çok düşük), 2.01-4.00 (düşük), 4.01-6.00 (orta), 6.01-8.00 (yüksek) ve 8.01- 10.00 (çok yüksek) olarak değerlendirilmektedir (Yanikkerem ve Saruhan, 2005, s.202).

Etik yönü ile araştırma Helsinki Deklerasyonu Prensipleri’ne uygun şekilde yürütülmüştür. Araştırma için yazılı kurumsal izin alındıktan sonra, kursiyer kadınlara araştırmanın amacı, yararları açıklanmış, gönüllülük ilkesine dikkat edilerek bilgilendirilmiş onamları alınmıştır. Veri toplama araçları araştırmacılar tarafından kadın kursiyerlere sınıf ortamında ve gözlem altında dağıtılarak veri toplanmıştır. Araştırma verileri SPSS for Windows 14.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzdeler dağılım, ki-kare testi, t testi ve varyans analizi uygulanmıştır. Sonuçlar % 95 güven aralığında, anlamlılık İstatistiksel anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde değerlendirilmiştir. Bu çalışma il merkezinde bulunan hanımlar kültür merkezinde eğitim alan ve araştırmaya katılmayı kabul eden kadınlar ile sınırlıdır.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Araştırma kapsamına alınan kadınların yaşı 18-72 arasında değişmekte olup ortalaması 42.0 ± 9.8 ’dir. Kadınların kadına yönelik aile içi şiddeti belirleme ölçeği puanı 95-427 arasında değişmekte olup puan ortalaması 180.1 ± 65.5 ’tir.

Tablo 1. Kadınların ve Eşlerinin Bazı Tanıtıcı Özellikleri

Tanımlayıcı Özellikler	Sayı	%	
Yaş	18-34 yaş arası	49	22.3
	35-64 yaş arası	165	75.0
	65 ve üzeri yaş	6	2.7
Eğitim durumu	Okuryazar değil	6	2.7
	Okuryazar	10	4.6
	İlköğretim mezunu	112	50.9
	Lise ve üzeri eğitim	92	41.8
Çalışma durumu	Çalışmıyor (Ev hanımı)	193	87.7
	Çalışıyor	27	12.3
Evlenme şekli	Görücü usulü ile evlenen	153	69.5
	Tanışıp anlaşarak evlenen	67	30.5
Fiziksel hastalık tanısı	Var	39	17.7
	Yok	181	82.3
Ruhsal hastalık tanısı	Var	22	10.0

	Yok	198	90.0
Eşin yaşı	18-34 yaş arası	28	12.7
	35-64 yaş arası	181	82.3
	65 ve üzeri yaş	11	5.0
Eşin eğitim durumu	Okuryazar	3	1.4
	İlköğretim mezunu	75	34.1
	Lise ve üzeri eğitim	142	64.5
Eşin çalışma durumu	Çalışıyor	191	86.8
	Emekli	26	11.8
	Ölmüş	3	1.4

Tablo 1’de kadınların ve eşlerinin bazı tanıtıcı özellikleri görülmektedir. Araştırmada kadınların %75’i 35-64 yaş grubunda, %50.9’u ilköğretim eğitimi, %87.7’si herhangi bir işte çalışmamakta, %69.5’i görücü usulü ile evlenmiş, %17.7’si fiziksel hastalık, %10’u ise ruhsal hastalık tanısına sahiptir. Kadınların eşlerinin % 82.3’ünün 35-64 yaş grubunda, %64.5’inin lise ve üzeri eğitimi olduğu, %86.8’inin aktif olarak bir işte çalıştığı saptanmıştır.

Tablo 2. Kadınların Eşinden Şiddet Görme Durumu, Nedeni ve Düzeyi

		Sayı	Yüzde (%)
Eşinden Görme Durumu	Şiddet gören	67	30.5
	Şiddet görmeyen	153	69.5
Şiddet görme nedeni*	Nedensiz	33	49.3
	Kıskançlık	14	20.9
	Ekonomik koşullar	25	37.3
	Alkol alma	7	10.5
Şiddet görme düzeyi	Düşük	131	59.5
	Orta	57	25.9
	Yüksek	28	12.7
	Çok yüksek	4	1.8

Tablo 2’de kadınların eşinden şiddet görme durumu, nedeni ve düzeyi görülmektedir. Kadınların %30.5’i eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiş, şiddet gören kadınların %49.3’ü herhangi bir neden olmaksızın şiddet yaşadığını belirtmiştir. Kadınların tümünün farklı düzeyde şiddet gördüğü ve %59.5’unun düşük düzeyde şiddet gördüğü saptanmıştır. Yapılan çalışmalarda; Tanrıverdi ve Şıpkın (2008, s.185) kadınların büyük bir çoğunluğunun evliliği boyunca en az bir kez eşi tarafından şiddet gördüğünü, en fazla duygusal şiddetin yaşandığını, Özyurt ve Deveci (2010, s.5) kadınların % 32.9’unun aile içi şiddete maruz kaldığını, bu kadınların %57.8’ine eşi tarafından çoğunlukla fiziksel şiddet olmak üzere sözel ve cinsel şiddet uygulandığını, Witting et al (2006, s.590) kadınlarda şiddete maruz kalma oranının % 2 ile %12 arasında değiştiğini ve bu kadınların gelecekte aile içi şiddete tekrar maruz kalma olasılığının yüksek olduğunu saptamıştır. Araştırma bulgularının bu sonuçlar ile benzerlik gösterdiği ve

kadına yönelik aile içi şiddetin kadının sağlığı, güvenliğini hatta yaşamını tehdit eden bir sorun olmaya devam ettiği görülmektedir.

Tablo 3. Kadınların Bazı Tanıtıcı Özelliklere Göre Kadına Yönelik Ev İçi Şiddeti Belirleme Ölçeği Puan Ortalaması

Tanıtıcı	Bazı Özellikler	Ölçek Puan Ortalaması X±SD	F	P
Yaş	18-34 yaş	172.2±64.4	1.043	0.354
	35-64 yaş	181.3±65.9		
	65 ve üzeri yaş	210.8±63.5		
Eğitim durumu	Okur-yazar değil	186.0±70.9	0.793	0.499
	Okur-yazar	162.8±51.7		
	İlköğretim mezunu	186.0±65.5		
	Lise ve üzeri eğitim	174.3±66.7		
Eşin eğitim durumu	Okur-yazar	202.7±80.4	0.508	0.603
	İlköğretim mezunu	184.7±71.1		
	Lise ve üzeri eğitim	177.1±62.4		
		t	p	
Evlenme şekli	Görücü usulü ile evlenen	166.9±54.9	2.177	0.031
	Tanışık anlaşılarak evlenen	185.9±69.1		
Çalışma durumu	Çalışmıyor	182.5±64.6	1.369	0.180
	Çalışıyor	162.7±71.0		
Fiziksel durumu	hastalık Var	219.5±63.0	4.310	0.000
	hastalık Yok	171.6±63.1		
Ruhsal durumu	hastalık Var	242.5±78.5	4.014	0.001
	hastalık Yok	173.1±60.3		
Eşinden şiddet görme durumu	Şiddet gören	243.2±66.4	12.251	0.000
	Şiddet görmeyen	152.4±41.8		

Tablo 3'te kadınların bazı tanıtıcı özelliklere göre kadına yönelik ev içi şiddeti belirleme ölçeği puan ortalaması görülmektedir. Kadınların evlenme şekli, fiziksel hastalık tanısı, ruhsal hastalık tanısı ve eşinden şiddet görme durumu göre kadına yönelik ev içi şiddeti belirleme ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

Bu çalışmada kadınların üçte ikisinin orta yetişkin yaş grubunda olduğu ve %30.5'inin tanışarak evlendiği (Tablo 1), tanışarak evlenen kadınlarda (185.9±69.1) kadına yönelik ev içi şiddeti belirleme ölçeği puanının görücü usulü evlenen kadınlardan (166.9±54.9) daha fazla olduğu görülmüştür (Tablo 3). Kadına yönelik şiddetin daha çok genç yetişkin ve orta yetişkin yaştaki kadınlarda görüldüğü

belirtilmektedir (Miller et al., 2010, s.915). Tanışarak evlenme eşlerin daha iyi anlaşacakları izlenimi vermekle birlikte bu çalışma bulguları kadına yönelik şiddeti önleyemediğini göstermektedir.

Çalışmada fiziksel hastalık tanısı veya ruhsal hastalık tanısı olan ve eşinden şiddet gördüğünü ifade eden kadınların kadına yönelik ev içi şiddeti belirleme ölçeği puan ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. Kadına yönelik şiddetin kadının fizik ve ruh sağlığını olumsuz etkilediği, şiddet sonucu yaralanma, sakatlanma, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, perinatal komplikasyonlar gibi birçok fiziksel sağlık sorunları ile depresyon, anksiyete bozukluğu, psikosomatik hastalıklar, travma sonrası stres bozukluğu gibi ruhsal sorunların görüldüğü belirtilmektedir (Akpınar, 2013, s.27; Efe, 2012, s.52; Ortabağ ve ark., 2014, 671). Yanık ve ark.(2014, s.107) şiddete uğrayan kadınların %80.9'unda ruh sağlığının bozuk olduğunu saptamıştır. Kadına yönelik ev içi şiddetin kadının fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü olumsuz etkileyen, sağlık hizmeti ihtiyacını artıran, yalnızca kadını değil aile ve toplumu da etkileyen sonuçları olduğu görülmektedir. Aile içi şiddete maruz kalan kadınların genellikle şiddet yaşantısını gizleme davranışı gösterdiği, sağlık personelinin utanma, şiddet uygulayan kişiden korkma ve kendini suçlu hissetme gibi çeşitli nedenlerle sorunlarını dile getiremediği için şiddet dışında farklı yakınmalarla sağlık kuruluşlarına başvurdukları belirtilmektedir (Coker et al., 2002, s.449; Kothari and Rhodes, 2006, s.197). McCloskey et al. (2005, s.719) farklı yakınmalarla sağlık kuruluşuna başvuran kadınların %36'sının aile içi şiddete maruz kaldığını saptamıştır. Sağlık çalışanlarının kadın hasta hangi sağlık sorunu ile gelirse gelsin veri toplarken aile içi şiddeti düşündüren ya da gösteren belirti ve bulguların olmasını beklemeden, kadına şiddete uğrama yaşantısı olup-olmadığını sorması hem şiddeti belirlemede hem de kadının yaşadığı sorunu ifade etmesine fırsat vermede büyük önem taşımaktadır.

Çalışmada kadının yaşı, eğitim ve çalışma durumu ile eşin eğitim durumuna göre kadına yönelik ev içi şiddeti belirleme ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Konu ile ilgili yapılan çalışmalarda farklı sonuçlar olduğu görülmektedir. Yanık ve ark (2014, s.108) okuma yazma bilmeyen, ev hanımı ve 40 yaş ve üzeri kadınların daha fazla şiddete maruz kaldığını, Efe ve Ayaz (2010, s.28) çalışmaya katılan kadınların tümünün eşinden şiddet gördüğünü bununla birlikte okur-yazar olmayan, eşi çalışmayan, ekonomik durumu kötü olan ve eşi ile arasındaki yaş farkı fazla olan kadınların daha fazla şiddet gördüğünü, Tanrıverdi ve Şıpkın (2008, s.182) ise şiddete en fazla ilkökul mezunu kadınların, en az okur-yazar olmayan kadınlar maruz kaldığını saptamıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada kadınların ve eşlerinin eğitim durumuna göre ev içi şiddet belirleme ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamakla birlikte eğitim düzeyi düşük olan kadınların ve eşlerinin şiddet ölçeği puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum eğitim düzeyinin düşük olmasının bireyin kendini ifade etmesinde ve eşler arası iletişimin sürdürülmesinde önemli bir engel oluşturduğunu ve şiddetin ortaya çıkmasında etkili olduğunu düşündürmektedir. Eğitim, kişinin kendini ifade etme becerisini geliştirmesine ve kişisel farklılığının artmasına katkı verdiğinden eğitim seviyesinin düşmesi bireyin problem çözmede yetersiz olmasına ve başatma sorunları yaşamasına neden olabilmektedir.

Çalışmaya katılan kadınların eş şiddetini doğrudan ifade edemedikleri, sadece üçte birinin şiddet gördüğünü belirttiği, okur yazar olmayan kadınların sayısının çok az olmakla birlikte şiddet puan ortalamasının çok yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçta şiddetin toplumda evlilik ilişkisinin olağan bir parçası olarak algılanması, gizli tutulup paylaşılmaması gerektiği gibi mitlerin etkili olduğu düşünülmektedir. Kadına yönelik ev içi şiddetin ele alınmasında ve şiddetteki kısır döngünün kırılmasında şiddete uğrayan kadın kadar şiddeti uygulayan eşin de değerlendirilmesi, yardım ve destek gereksinimlerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle şiddete yaklaşımda şiddeti ortaya çıkaran durumun tanımlanması kadın ve erkeğin duygu ve davranışlarını tanıması ve gerçekçi olarak değerlendirebilecek bir farkındalığa ulaşması yönünde desteklenmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak, mevcut çalışmanın Sivas ili ile ve 18 yaş üzeri evli kadınlarla sınırlı olduğu dikkate alındığında benzer çalışmaların ülkemizin farklı coğrafi ve sosyoekonomik özellikteki illerinde yapılması, genç, yetişkin ve yaşlı olmak üzere farklı gelişim dönemlerindeki kadınlarda ele alınmasının kadına yönelik eş şiddetinin genel bir tablosunun çıkarılması hususunda gereklilik arz ettiği

düşünülmektedir. Ayrıca mevcut çalışma sonuçları doğrultusunda; kadınların aile içi eş şiddeti türleri ve aile içi eş şiddetinin tedavi edilmesi gereken bir sorun olduğu konusunda bilgilendirilmesi, şiddet yaşantısında yardım ve destek alacakları kaynaklarının tanıtılması, şiddetin sonuçlarına yönelik farkındalıklarının artırılması önerilmektedir.

Bilgilendirme / Acknowledgement: Çalışmanın sağlıklı uygulanmasına katkıda buldukları için Hanımlar Kültür Merkezi yönetimi ve çalışanlarına ve çalışmaya katılmayı kabul eden kadınlara teşekkür ederiz. Çalışmanın yürütülmesi ve makalenin yazımı süresince finansal bir destek alınmamıştır. Yazarlar arasında bir çıkar çatışması yoktur.

Bu çalışma, 2014 yılında üniversitenin 40. yıl etkinlikleri kapsamında ili merkezinde 40 kurumda gerçekleştirilen eğitimler kapsamında planlanmıştır. Ayrıca 17-20 Haziran 2015 tarihleri arasında İzmir’de düzenlenen 1. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi’nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Akpınar, O. (2013). Aile içi şiddete maruz kalan kadınlarda aile içi şiddetle başa çıkma özyeterliliği. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 24-36.
- Altınay, A.G. ve Arat, Y. (2007). *Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet*. İstanbul, Punto Baskı Çözümleri.
- Ayrancı, Ü., Günay Y. ve Ünlüoğlu İ. (2002). Hamilelikte aile içi eş şiddeti: birinci basamak sağlık kurumuna başvuran kadınlar arasında bir araştırma. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2(3), 75-87.
- Coker, A.L., Bethea, L., Fadden, M.K., King, M.R. and Smith, P.H. (2002). Missed opportunities: Intimate Partner Violence (IPV) in family practice settings. *Preventive Medicine*, 34(4) 445-454. doi:10.1006/pmed.2001.1005.
- Demir, Ü. (2000). Kadına yönelik aile içi şiddet. *Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 3(1), 57-61.
- Efe, Ş.Y. ve Ayaz, S. (2010). Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(1), 23-29.
- Efe, Ş.Y.(2012). Acil servis hemşirelerinin kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin rol ve sorumlulukları. *F.Ü. Sađ. Bil. Tıp Derg.*, 26(1), 49-54.
- Devries, K.M., Mak, J.Y.T., García-Moreno. C., Petzold. M., Child, J.C., Falder, G, Lim, S., Bacchus, L.J., Engell, R.E., Rosenfeld, L., Pallitto, C., Vos, T., Abrahams, N. and Watts, C.H. (2013). The global prevalence of intimate partner violence against women. *Science*, 340(6140), 1527-1528.
- Garcia-Moreno, C., Heise, L., Jansen, HAFM., Ellsberg, M. and Watts, C. (2005). Violence against women. *Science*, 310(5752), 1282-1283.
- Günay, T., Giray, H., Harç, B., Köksal, B. ve Sarı, S. (2006). İzmir’de bir gecekondu bölgesinde kadına yönelik aile içi şiddet. *Sağlık ve Toplum*, 16(3), 31-7.
- Kaplan, S., Akalın, A., Pınar, G. ve Yılmaz, T. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddet ve aile içi şiddette mesleki rollerine ilişkin tutumları. *Yıldırım Beyazıt Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik e-Dergisi*, 2(1) 26-35.
- Kothari, C.L. ve Rhodes, K.V. (2006). Missed opportunities: emergency department visits by police-identified victims of intimate partner violence. *Ann Emerg Med*, 47(2), 190-199.
- McCloskey, L.A., Lichter, E., Ganz, M.L., Williams, C.M., Gerber, M.R., Sege, R., Stair, T. and Herbert, B. (2005). Intimate partner violence and patient screening across medical specialties. *Acad Emerg Med*, 12(8), 712-722.
- Miller, E., Decker, M.R., Raj, A., Reed, E., Marable, D. and Silverman, J.G. (2010). İntimate partner violence and health care-seeking patterns among female users of urban adolescent clinics. *Matern Child Health J*, 14(6), 910-917.

- Ortabağ, T., Özdemir, S., Bebiş, H. ve Ceylan, S. (2014). Perspectives of young adultmen regarding violence against women: a cross-sectional study from Turkey. *J Fam Viol*, 29(6), 665-674.
- Özyurt, S.C. ve Deveci, A. (2010). Manisa’da kırsal bir bölgedeki 15-49 yaş evli kadınlarda depresif belirti yaygınlığı ve aile içi şiddetle ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(1), 1-7.
- Roman, N.V. and Frantz, J.M. (2013).The prevalence of intimate partner violence in the family: a systematic review of the implications for adolescents in Africa. *Fam Pract*, 30(3), 256-265.
- Selvi, Ü.Y. ve Karanfil, D. (2016). Intimate partner violence against women: Effects of power distance, individualism and economy. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 60-72.
- Stöckl, H., Devries, K., Rotstein, A., Abrahams, N., Campbell, J., Watts, C. and Moreno, C.G. (2013). The global prevalence of intimate partner homicide: a systematic review. *Lancet*, 382(9895), 859-865.
- Tanrıverdi, G. ve Şıpkın, S. (2008). Çanakkale’de sağlık ocaklarına başvuran kadınların eğitim durumunun şiddet görme düzeyine etkisi. *Fırat Tıp Dergisi*, 13(3), 183-187.
- Tatlıhoğlu, K. ve Küçükköse, İ. (2015). Türkiye’de kadına yönelik şiddet: nedenleri, koruma, önleme ve müdahale hizmetleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 194-209.
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2015). *Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması (2015)*. Ankara: Elma Teknik Basım Matbaası. T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları,
- Witting, M.D., Furuno, J.P., Hirshon, J.M., Krugman, S.C. and Périssé, ARS. (2006). Support for emergency department screening for intimate partner violence depends on perceived risk. *J Interpers Violence*, 21(5), 585-596.
- World Health Organization (2002). *World report on violence and health*. 27 Mayıs 2018 tarihinde http://whqlibdoc.who.int/publications/2002/9241545615_eng.pdf adresinden erişildi.
- World Health Organization (2005). *Multi-country study on women’s health and domestic violence against women: summary report of initial results on prevalence, health outcomes and women’s response*. Geneva. 17 Mart 2018 tarihinde http://www.int/iris/bitstream/10665/1/978941564625_eng.pdf adresinden erişildi.
- World Health Organization (2013). *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. 17 Mart 2018 tarihinde http://www.int/iris/bitstream/10665/1/978_941564625_eng.pdf adresinden erişildi.
- Yank, A., Hanbaba, Z., Soygör, S., Ayaltı, B. ve Doğan, M. (2014). Kadına yönelik şiddet davranışlarının değerlendirilmesi: Türkiye’den kanıt. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(4), 105-111.
- Yanikkerem, E. ve Saruhan, A. (2005). 15-49 yaş evli kadınların aile içi şiddet konusunda görüşlerinin ve aile içi şiddete maruz kalma durumlarının incelenmesi. *MN Klinik Bilimler & Doktor*, (11), 198-204.